

Aardappelen doen omzet akkerbouw met bijna 1/5 dalen

© 15 OKTOBER 2020

De coronacrisis, de droogte en hitte heeft stevig ingehakt op de akkerbouw. Dat blijkt uit de raming van de jaarresultaten van Boerenbond, die een omzetzakking van 18 procent laat optekenen. Vooral de vrije aardappelen kregen rake klappen. Ook voor de graanmarkt, suikerbieten en vlas was 2020 geen topjaar. De barometer voor akkerbouw neemt opnieuw een duik.

Lees meer over: [Boerenbond akkerbouw aardappel graan suiker](#)

In 2020 bleef het Vlaamse areaal consumptieaardappelen stabiel tegenover 2019. In 2020 telt Vlaanderen 54.230 ha aardappelen. In de voornaamste productiegebieden (België, Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk) is het aardappelareaal in 2020 licht gestegen, met 0,5 procent tegenover 2019.

De laatste jaren breidde het Vlaamse areaal aardappelen voornamelijk uit ten nadele van het suikerbietenareaal. In Vlaanderen scoorde de oogst van vroege aardappelen lichtjes beter dan in 2019 maar aanzienlijk beter dan in het zeer droge 2018. Voor de late aardappelen zijn er (op proefpercelen) sterke opbrengstverschillen al naargelang van de variëteit (bintje, fontane, innovator) en al naargelang van de landbouwstreek en van het perceel.

Impact hittegolf aardappelen

Verder is door de hittegolf van de maand augustus de groei op veel percelen stilgevallen. Boerenbond verwacht opbrengsten die lager zullen uitvallen dan het meerjarig gemiddelde, maar wel duidelijk hoger zullen liggen ten opzichte van het extreme jaar 2018. Ook ten opzichte van 2019 zullen de opbrengsten wat lager uitvallen. In combinatie met het gelijk gebleven areaal zou de totale Vlaamse productie van consumptieaardappelen 7,2 procent lager uitvallen dan in 2019, toen de productie zo'n 40 procent hoger scoorde tegenover 2018.

Prijzdaling door corona

Door de coronacrisis zijn de prijzen op de vrije markt sterk teruggeslagen tegenover 2019. Boerenbond gaat uit van een prijsdaling op de vrije markt met naar schatting 66 procent tegenover 2019. We stellen momenteel vast dat onverkochte aardappelen van de oogst van 2019 nog steeds op de markt blijven wegen, waardoor de actuele aardappelprijzen dramatisch laag zijn.

Door de coronacrisis is de vraag naar frietaardappelen aanzienlijk gedaald, zowel voor de binnenlandse markt als voor exportbestemmingen. We merken op dat de foodservice en horeca activiteiten door de opgelegde coronamaatregelen slechts moeizaam hervatten en dat door het wegvallen van evenementen de vraag duidelijk achterop hinkt. Aangezien voor de corona-uitbraak het pootgoed reeds besteld was en engagements voor het pachten van aardappelgronden reeds aangegaan waren, hebben telers hun uitgeplante arealen niet teruggeschroefd. Het ziet er voorlopig niet naar uit dat de huidige marktsituatie snel zal verbeteren.

In Vlaanderen wordt de laatste jaren slechts nog ongeveer 40 procent van de aardappelen op de vrije markt verhandeld. De overige 60 procent van de productie wordt onder contract verbouwd. De contractprijzen stegen in 2020 gemiddeld met zo'n 2,5 procent tegenover 2019. Vrije en contractprijzen gecombineerd resulteert in een te verwachten prijsdaling met 25

procent. Globaal wordt een omzet verwacht die 30 procent lager zal uitvallen tegenover 2019.

0

verwachte prijsdaling aardappelen

0

minder omzet aardappelen

Geen topjaar voor graanmarkt

In 2020 hebben de Vlaamse akkerbouwers minder graan ingezaaid. Voor tarwe en gerst liep het gezamenlijk areaal met 6 procent terug. Verklaring is de regenval in het najaar van 2019, waardoor de inzaai van wintergranen terugviel omwille van slechte zaaiomstandigheden.

Tarwe, gerst en korrelmaïs

De oogst 2020 kon in goede omstandigheden verlopen. Voor tarwe en gerst werden wel grote variaties in de opbrengsten vastgesteld en dit al naargelang van de grondsoort en van de inzaaitijdstippen (betere opbrengsten bij vroegere inzaai). De voorjaarsdroogte had vooral gevolgen voor de opbrengst van gerst en zomergranen. Er viel nauwelijks regen van half maart tot begin juni 2020, waardoor deze vroege granen sterk geleden hebben.

Door de droge weersomstandigheden lagen de globale graanrendementen gemiddeld 12 procent lager ten opzichte van 2019. Door de combinatie van een gedaald areaal en lagere rendementen zal de globale Vlaamse graanproductie zo'n 17 procent lager uitvallen tegenover 2019. Het jaar 2020 is als dusdanig geen topjaar voor de graanoogst, maar de kwaliteit van de geoogste granen is goed.

Verder ziet het ernaar uit dat ook de rendementen van korrelmaïs lager zullen liggen dan in 2019. De regen die volgde op de hittegolf heeft op veel percelen een positief effect gehad, al heeft op de percelen die iets later bloeiden de hitte schade veroorzaakt met als gevolg een slechte kolfvulling.

Internationaal

In de Europese Unie zal de graanproductie naar schatting 5 procent lager liggen dan in 2019 (ramingen Copa/Cogeca). De grootste productiedaling deed zich voor bij tarwe. Wereldwijd zou de graanoogst in 2020 licht stijgen (+2,2%) tegenover 2019. Daardoor zal de graanproductie in 2020 op het niveau van het wereldverbruik uitkomen, waardoor de wereldstocks stabiel zullen blijven of zelfs een beperkte toename zullen optekenen.

De voorbije weken vertoonden de internationale graanprijzen een zeer volatiel beeld, met gemiddelde prijzen die bijna 10 procent hoger lagen dan op hetzelfde tijdstip van vorig jaar. Deze prijsstijging wordt vooral verklaard door grote aankopen door sommige graan-importerende landen (hamstergedrag). Boerenbond verwacht dat, uitgaande van de internationale oogstgegevens en op basis van de actuele vraag, de graanprijzen in de campagne 2020/21 slechts beperkt (3%) hoger zullen liggen dan in 2019.

De combinatie van een lagere Vlaamse graanoogst met een licht gunstigere prijsvorming zal een omzetsdaling voor graan met zo'n 13 procent als gevolg hebben ten opzichte van 2019.

0

minder graanproductie

0

minder omzet voor graan

Weinig optimisme voor suikerbieten

De oppervlakte suikerbieten steeg in Vlaanderen lichtjes (+1,1%) ten opzichte van 2019. Op basis van de resultaten van de recente staalnames gaan we uit van een gemiddelde opbrengst van 85,6 ton bieten/ha à 19,4 procent suiker. Dit komt neer op een suikerproductie van 16,6 ton/ha tegenover 15,1 ton/ha in 2019.

Op het vlak van prijsvorming mogen we weinig goeds verwachten. Verklaring is de zeer bedroevende internationale suikerprijs die vertaald wordt naar de bietenprijs, gezien door de wijziging van het Europees suikerbeleid de garantieprijs weggevallen is. Ook heeft de coronacrisis een duidelijke neerwaartse impact op de suikerprijs. Verwacht wordt dat de omzet van suikerbieten, die louter gedreven wordt door grotere suikeropbrengsten, in 2020 zo'n 10 procent hoger zal liggen tegenover 2019. De voorbije jaren worden gekenmerkt door een voortdurende terugloop van de omzet van deze sector als gevolg van gedaalde prijzen en ingezaaide arealen.

Europa heeft deze sector in belangrijke mate gedereguleerd. De steunmaatregelen zijn volledig weggevallen en er bestaan vandaag geen instrumenten meer om grote schokken in de markt op te vangen. Dit leidde de voorbije jaren tot een sterke inkrimping van de sector. Over een periode van 15 jaar beschouwd, halveerde de omzet.

Chicorei

De oppervlakte chicorei steeg in 2020 met 6,3 procent ten opzichte van 2019. De opbrengsten zouden naar schatting zo'n 20 procent lager uitvallen tegenover 2019. Oorzaak hiervan is de voorjaarsdroogte. Deze teelt wordt integraal onder contract verbouwd. De contractprijs bleef onveranderd. Globaal zal de omzet van deze teelt 16 procent lager uitvallen tegenover 2019.

Droogte nekt vlas

Aardappelen, granen en suikerbieten zijn de belangrijkste akkerbouwteelten in Vlaanderen. Daarnaast kende vlas een bijzonder zwak jaar 2020. Weliswaar steeg het Vlaamse vlasareaal aanzienlijk (+22,5%) als gevolg van de betere prijzen in 2019. Maar de droogte van begin maart tot half juni deed de oogstrendementen kelderen. De regen van juni 2020 kwam te laat. Daardoor werd bijzonder weinig lange vezel geoogst.

Boerenbond schat dat de totale productie van vezelvlas zelfs 30 procent lager zal uitvallen tegenover 2019. In 2020 bedroegen de gemiddelde opbrengsten aan strovlas slechts 4 ton per hectare tegenover 7 ton per ha in 2019. Door de coronacrisis is de export van vlas richting China aanzienlijk teruggelopen.

De gevolgen voor de prijzen zijn substantieel. Er wordt voor 2020 rekening gehouden met een prijsdaling met ruim 40 procent ten opzichte van 2019. Door de gedaalde zwingelactiviteit als gevolg van een terugloop van de vraag nemen ook de vlasstocks opnieuw toe. Globaal zal de omzet bijna 60 procent lager liggen tegenover 2019.

0

minder productie vlas

0

verwachte prijsdaling vlas

Goed nieuws voor koolzaad

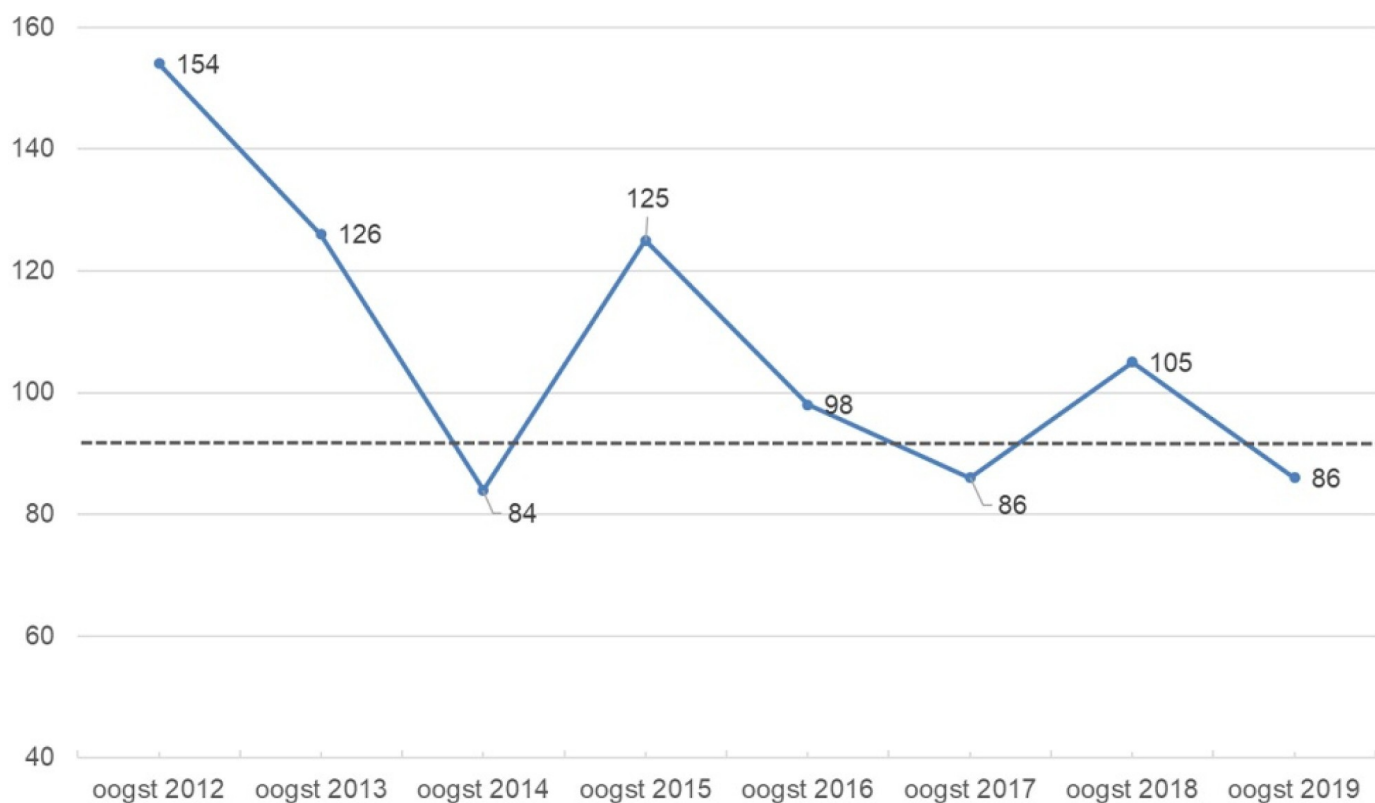
Koolzaad liet in 2020 betere opbrengsten (gemiddeld 4,2ton/ha tegenover 3,5 ton/ha in 2019) optekenen, waardoor de gerealiseerde oogst ruim 14 procent hoger ligt tegenover 2019. Het verbeterde oogstrendement vloeit uitsluitend voort uit een normalisering van de opbrengsten na het slechte oogstjaar 2019, toen het gewas leed onder de zeer droge uitzaaiperiode met een slechte opkomst van de teelt voor gevolg. Deze evolutie kon ook vastgesteld worden in de voornaamste koolzaad producerende lidstaten van de EU. Op basis van de actuele prijsontwikkelingen wordt verwacht dat de prijzen op hetzelfde niveau zullen liggen als in 2019.

Hop op de schop

De productie van hop zal in 2020 naar schatting zo'n 15 procent lager liggen tegenover 2019. De teelt heeft duidelijk nadelige gevolgen ondervonden van de voorjaarsdroogte. Door de droogte zijn er gevoelig minder hopbellen aanwezig. Door de coronamaatregelen is ook de vraag naar bier aanzienlijk gedaald. Dit geldt niet enkel voor de binnenlandse vraag, maar ook voor de exportvraag. Vooral de export van hop naar het Verenigd Koninkrijk is aanzienlijk gedaald. Door de teruggelopen afzet stijgen de hopvoorraden.

Verder merken we op dat allerlei andere teelten (zoals onder meer gecertificeerd graszaad en gecertificeerd vlaszaad) belangrijker geworden zijn door een areaaluitbreiding in 2020 (respectievelijk +12,3% en +25,2%). Vooral de productie van graszaad breidt uit door de verplichte vergroeningsmaatregelen in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en door de noodzaak tot herinzaai van weiden en gazons als gevolg van de droogte in de voorbije jaren.

Akkerbouwbarometer is verslechterd in oogstjaar 2019

Rentabiliteitsbarometer voor akkerbouw (oogstjaren) (referentieperiode 2015-2019= 100)

Bron: Boerenbond

Voor de akkerbouwsector wordt uitgegaan van een gemiddeld Vlaams akkerbouwbedrijf waarbij het Vlaams areaal akkerbouwgewassen als basis dient voor de berekening van de index. Het betreft een type bedrijf met aardappelen (70% op contract en 30% vrije aardappelen), suikerbieten, graangewassen en korrelmais.

Boerenbond komt voor de oogst 2019 tot een saldo index van slechts 86 procent ten aanzien van het 5-jaarlijkse gemiddelde (2015-2019). De rentabiliteitsbarometer belandt daardoor op het niveau van het slechte akkerbouwjaar 2017. De rentabiliteitsbarometer kent grote jaarlijkse schommelingen. Zo scoorde de oogst 2012 duidelijk het best in de analyse (goede aardappelprijzen). De oogst 2017 kreeg af te rekenen met slechte graan- en suikerbietprijzen. De oogst 2018 kende een beperkte stijging van de index ten opzichte van de oogst 2017 door betere graanprijzen in het najaar van 2018 en in de eerste maanden van 2019.

De rentabiliteitsbarometer voor de oogst 2019 kende een daling als gevolg van de terugloop van de graanprijzen en de forse daling van de aardappelprijzen op de vrije markt. Het toeslaan van de coronacrisis heeft met name sedert maart 2020 geleid tot een dramatische prijsdaling op de vrije markt.

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [02 552 81 91](tel:025528191)
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[f](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/) screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

[t](https://twitter.com/vilt_nieuws) screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

[in](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/) screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

